

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. sausio 6 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), Andžej Maciejewski ir Donato Šerno (pranešėjas),
teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės G. O. kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 23 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės G. O. ieškinį atsakovei E. A. dėl sandorių pripažinimo negaliojančiais, dalyvaujant tretiesiems asmenims R. Č. ir G. V..

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų atlyginimą valstybei, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama pripažinti negaliojančia *ab initio* (nuo sudarymo momento) jos ir atsakovės E. A. (ieškovės motinos) 2003 m. birželio 30 d. sudarytą dovanojimo sutartį, kuria ieškovė padovanojo savo motinai 1/6 dalį ginčo buto su rūsiu; pripažinti negaliojančia *ab initio* atsakovės ir trečiojo asmens R. Č. (ieškovės dukters) 2019 m. rugpjūčio 26 d. sudarytą dovanojimo sutartį, kuria atsakovė padovanojo vienai iš ieškovės dukterų visą ginčo butą, ir taikyti restituciją. Ieškovė 2003 m. birželio 30 d. dovanojimo sutarties negaliojimą grindė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 1.91 straipsnio 1 dalyje ir 6.472 straipsnio 1 dalyje įtvirtintais pagrindais, kaip neatitinkančią jos valios, sudarytą grasinant, naudojant psichologinę prievartą, o 2019 m. rugpjūčio 26 d. sudarytą dovanojimo sutartį prašė pripažinti negaliojančia kaip išvestinę.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

3. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2020 m. lapkričio 11 d. sprendimu ieškinį atmetė ir išsprendė bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimą: priteisė iš ieškovės G. O. trečiajam asmeniui R. Č. 100 Eur bylinėjimosi išlaidų, o valstybei – 615,88 Eur antrinės teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo.
4. Teismas iš Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos į bylą pateiktų pažymų nustatė, kad atsakovei suteikta teisiinių paslaugų už bendrą 373,16 Eur sumą, o trečiajam asmeniui atsakovės pusėje R. Č. – už bendrą 242,72 Eur sumą; trečiasis asmuo R. Č. taip pat patyrė 100 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti. Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad ieškovės ieškinys buvo atmestas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [CPK](#)) 88 straipsnio 1 dalies 6 punktu, 93 straipsnio 1 dalimi, 98 straipsnio 1 dalimi, nusprendė, kad iš ieškovės valstybės naudai priteistina suma sudaro 615,88 Eur (373,16 Eur + 242,72 Eur) išlaidų už atsakovei ir trečiajam asmeniui R. Č. suteiktą antrinę teisinę pagalbą, o iš ieškovės trečiajam asmeniui R. Č. – 100 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti.
5. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi ieškovės apeliacinį skundą, 2021 m. vasario 23 d. nutartimi Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 11 d. sprendimą paliko nepakeistą ir priteisė valstybės naudai iš ieškovės 459 Eur antrinės teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo.
6. Teisėjų kolegija, vadovaudamasi galiojančiu teisiniu reglamentavimu, nurodė, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą ([CPK 93 straipsnio](#) 1 dalis). Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidos valstybei atlyginamos pagal [CPK](#) 96 straipsnyje nustatytas taisykles. Šias išlaidas teismas priteisia savo iniciatyva, gavęs duomenis apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą organizuojančios institucijos apskaičiuotas valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidas ([CPK 99 straipsnio](#) 2 dalis).
7. Teisėjų kolegija nustatė, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimais atsakovei ir trečiajam asmeniui R. Č. apeliacinės instancijos teisme buvo teikiama antrinė teisinė pagalba ir kad teikiant šią teisinę pagalbą atsakovei buvo patirta 270 Eur išlaidų, o teikiant teisinę pagalbą trečiajam asmeniui R. Č. – 189 Eur šių išlaidų. Todėl, atmetus ieškovės apeliacinį skundą, iš ieškovės valstybės naudai priteistina suma sudaro 459 Eur (189 Eur + 270 Eur).

III. Kasacinio skundo teisiniai argumentai

8. Ieškovė kasaciniu skundu prašo panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 11 d. sprendimo ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. vasario 23 d. nutarties dalis dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo. Kasaciniame skunde nurodo šiuos teisinius argumentus:
 - 8.1. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai, priteisdami valstybei iš ieškovės visų išlaidų už jai suteiktą antrinę teisinę pagalbą atlyginimą, pažeidė proceso teisės normas, įtvirtintas [CPK](#) 88, 93, 96, 98 ir 99 straipsniuose:
 - 8.1.1. Dėl bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme atlyginimo - ieškovė Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Vilniaus skyriaus 2020 m. sausio 10 d. ir 2021 m. kovo 22 d. sprendimais dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo buvo

100 proc. atleista nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų mokėjimo. Atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Vilniaus skyriaus 2020 m. vasario 25 d. sprendimu buvo teikiama antrinė teisinė pagalba, valstybei garantuojant ir apmokant 50 proc. antrinės teisinės pagalbos teikimo išlaidų. Vadovaujantis [CPK 99 straipsnio](#) 2 dalimi, valstybei atlyginamos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidos pagal [CPK 96](#) straipsnyje nustatytas taisykles. Remiantis [CPK 96](#) straipsnio 4 dalimi, jeigu abi šalys nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo atleistos, bylinėjimosi išlaidos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų ([CPK 96 straipsnio](#) 4 dalis). Atsižvelgiant į tai, kad ieškiny buvo atmestas, iš ieškovės turėjo būti priteistas tik tų išlaidų, kurių neapmoka valstybė, atlyginimas, t. y. 50 proc. antrinės teisinės pagalbos teikimo išlaidų už atsakovei suteiktą antrinę teisinę pagalbą, arba 186,58 Eur (373,16 Eur x 50 proc.).

- 8.1.2. *Dėl bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme atlyginimo* - ieškovė Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Vilniaus skyriaus 2020 m. gruodžio 1 d. sprendimu dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo buvo 100 proc. atleista nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų mokėjimo apeliacinės instancijos teisme. Atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Vilniaus skyriaus 2020 m. gruodžio 22 d. sprendimu teikiant antrinę teisinę pagalbą apeliacinės instancijos teisme, valstybė garantavo 50 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų apmokėjimą. Tokiu atveju 50 proc. antrinės teisinės pagalbos teikimo išlaidų turėjo apmokėti valstybė, o kitą 50 proc. – atsakovė. Atsakovės patirtos išlaidos už jai suteiktą teisinę pagalbą apeliacinės instancijos teisme sudaro 135 Eur (270 Eur x 50 proc.). Trečiajam asmeniui R. Č. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Vilniaus skyriaus 2020 m. gruodžio 22 d. sprendimu buvo teikiama antrinė teisinė pagalba apeliacinės instancijos teisme, valstybei garantuojant ir apmokant 30 proc. teisinės pagalbos išlaidų. Tokiu atveju 30 proc. antrinės teisinės pagalbos teikimo išlaidų turėjo apmokėti valstybė, o kitą 30 proc. išlaidų turėjo pareigą apmokėti pati R. Č.. Trečiojo asmens patirtos išlaidos už jai suteiktą teisinę pagalbą sudaro 132,30 Eur (189 Eur x 30 proc.). Kadangi ieškovės apeliacinis skundas buvo atmestas, iš ieškovės turėtų būti priteistas tik tų išlaidų, kurių neapmoka valstybė, atlyginimas, t. y. 50 proc. antrinės teisinės pagalbos teikimo išlaidų už atsakovei suteiktą antrinę teisinę pagalbą ir 30 proc. už trečiajam asmeniui R. Č. suteiktą antrinę teisinę pagalbą.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, kai šaliai teikiama valstybės garantuojama antrinė teisinė pagalba, aiškinimo ir taikymo

- Bylinėjimosi išlaidas sudaro žyminis mokestis ir išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu ([CPK 79](#) straipsnio 1 dalis). Išlaidos advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti priskiriamos išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, kategorijai ([CPK 88 straipsnio](#) 1 dalies 6 punktas). Taigi, išlaidos advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti taip pat yra bylinėjimosi išlaidos (jų dalis).
- Atleidimas nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų reglamentuojamas [CPK 83](#) straipsnyje, kurio pirmojoje dalyje nustatyti atvejai, kada byloje, kurias nagrinėja teismai, asmenys yra atleidžiami nuo žyminio mokesčio mokėjimo. Pagal [CPK 83 straipsnio](#) 1 dalies 16 punkto nuostatą, asmenys nuo žyminio mokesčio mokėjimo atleidžiami ir kitais nei šioje dalyje nurodytais [CPK](#) ar kituose įstatymuose išvardytais atvejais.
- [CPK 99 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad asmenims, turintiems teisę gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, ši pagalba teikiama Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – ir VGTPĮ) nustatytais atvejais ir tvarka. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidos valstybei atlyginamos pagal [CPK 96](#) straipsnyje nustatytas taisykles; šias išlaidas teismas priteisia savo iniciatyva, gavęs duomenis apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą organizuojančios institucijos apskaičiuotas valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidas ([CPK 99 straipsnio](#) 2 dalis).
- Pagal [CPK 96 straipsnio](#) reglamentuojančio bylinėjimosi išlaidų atlyginimą valstybei, 4 dalies nuostatą, jeigu abi šalys nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo atleistos, bylinėjimosi išlaidos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų.
- VGTPĮ nustato valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas savo teises ir įstatymų saugomus interesus (VGTPĮ 1 straipsnio 1 straipsnio 1 dalis). Valstybės garantuojama teisinė pagalba – šio įstatymo nustatyta tvarka teikiama pirminė teisinė pagalba, antrinė teisinė pagalba ir valstybės užtikrinama neteisinė mediacija (VGTPĮ 2 straipsnio 11 punktas).
- Antrinė valstybės garantuojama teisinė pagalba (toliau – antrinė teisinė pagalba) yra dokumentų rengimas, gynyba ir atstovavimas byloje, įskaitant vykdomą procesą, atstovavimas išankstinio ginčų sprendimo ne teisme atvejais, jeigu tokią tvarką nustato įstatymai ar teismo sprendimas; antrinė teisinė pagalba taip pat apima bylinėjimosi išlaidų byloje, išnagrinėtoje civilinio proceso tvarka, atlyginimą (VGTPĮ 2 straipsnio 1 dalis). VGTPĮ 2 straipsnio 3 dalyje gynyba ir atstovavimas byloje apibrėžiamas kaip įstatymų reglamentuojami procesiniai veiksmai ginant įtariamąjį, kaltinamąjį, nuteistąjį ar atstovaujamojo teises ir interesus baudžiamosiose, civilinėse (išskyrus arbitražo bylas), administracinėse, administracinių nusizengimų byloje ir konstitucinės justicijos byloje, taip pat tarptautinėse teisminėse institucijose, kurių jurisdikciją ar kompetenciją spręsti dėl Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių asmenų teisių pažeidimų yra pripažinusi Lietuvos Respublika, jeigu šiose institucijose nėra teikiama teisinė pagalba.
- Vadovaujantis VGTPĮ 14 straipsnio 2 dalimi, antrinės teisinės pagalbos išlaidos, nuo kurių mokėjimo pareiškėjas atleidžiamas, yra: bylinėjimosi išlaidos byloje, išnagrinėtoje civilinio proceso tvarka, išlaidos išnagrinėtoje konstitucinės justicijos byloje, su bylos nagrinėjimu administracinio proceso tvarka susijusios išlaidos, administracinių nusizengimų bylų nagrinėjimo teisme išlaidos, su baudžiamąjoje byloje pareikšto civilinio ieškinio nagrinėjimu susijusios išlaidos, nurodytos šio įstatymo 20 straipsnyje, išlaidos, susijusios su gynyba ir atstovavimu nagrinėjant bylas (įskaitant apeliacinę ir kasacinę tvarką nagrinėjamas bylas, nesvarbu, kas jas pradeda), taip pat vykdomo proceso išlaidos, nurodytos teisingumo ministro patvirtintoje Sprendimų vykdomo instrukcijoje, išlaidos, susijusios su procesinių dokumentų rengimu ir įrodymų rinkimu, vertimu, su atstovavimu išankstinio ginčų sprendimo ne teisme atvejais, jeigu tokią tvarką nustatyta įstatymuose ar teismo sprendime. Asmenims, turintiems teisę gauti antrinę teisinę pagalbą, atsižvelgiant į Vyrųsybės nustatytus turto ir pajamų lygius, valstybė garantuoja ir apmoka 100, 50, 30 arba 15 procentų antrinės teisinės pagalbos išlaidų (VGTPĮ 14 straipsnio 5–8 dalys). Į valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidas neįeina išlaidų, kurias teismas priteisia iš pralaimėjusios šalies šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, atlyginimas, taip pat skolininko patirtos vykdomo proceso išlaidos (VGTPĮ 14 straipsnio 11 dalis).
- Šių teisės normų sisteminė analizė sudaro pagrindą konstatuoti, jog valstybė, suteikdama antrinę teisinę asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas savo teises ir įstatymų saugomus interesus, šiuos asmenis atleidžia nuo bylinėjimosi išlaidų atlyginimo valstybei, kuri tokias išlaidas patiria, suteikdama jiems antrinę teisinę pagalbą (taigi ir nuo išlaidų advokato pagalbai apmokėti), tačiau šių asmenų neatleidžia nuo bylinėjimosi išlaidų atlyginimo kitai šaliai, kurios naudai priimtas teismo sprendimas. Tokių išlaidų atlyginimas kitai šaliai yra priteisiamas iš

bylą pralaimėjusios šalies, nepriklausomai nuo to, ar jai buvo teikiama valstybės garantuojama antrinė teisinė pagalba. Taigi, pagal VGTPĮ 14 straipsnio 11 dalį turintys teisę gauti antrinę teisinę pagalbą asmenys nuo išlaidų advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti, kurias patyrė kita šalis, neatleidžiami.

10. VGTPĮ 20 straipsnio, reglamentuojančio atleidimą nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų (su dalyvavimu byloje, su bylos nagrinėjimu susijusių išlaidų, taip pat proceso išlaidų) mokėjimo ir jų apmokėjimą, 1 dalyje nustatyta, kad turintys teisę gauti antrinę teisinę pagalbą asmenys atleidžiami nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų (išskyrus CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 ir 10 punktuose nurodytas bylinėjimosi išlaidas) nagrinėjant civilines bylas. Minėta, kad [CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 punkte](#) nurodytos bylinėjimosi išlaidos – tai išlaidos advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti.
11. VGTPĮ 20 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos teisės normos paskirtis – nustatyti teiktinos antrinės teisinės pagalbos apimtį asmenims, turintiems teisę gauti antrinę teisinę pagalbą. Kadangi sprendimu dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo nurodomas teikti antrinę teisinę pagalbą skiriamas advokatas (VGTPĮ 18 straipsnio 4 dalies 9 punktą) kuriam šis sprendimas kartu yra ir pavedimas teikti antrinę teisinę pagalbą (VGTPĮ 18 straipsnio 7 dalis), o valstybė garantuoja ir apmoka su antrinės teisinės pagalbos teikimu susijusias išlaidas dėl advokato suteiktų teisinių paslaugų parengiant procesinius dokumentus, renkant įrodymus, atstovaujant teisme bylos nagrinėjimo metu (VGTPĮ 12 straipsni, 14 straipsnio 5–8 dalys), todėl antrinę teisinę pagalbą turintis teisę gauti asmuo negali gauti [CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 punkte](#) nurodytų išlaidų atlyginimo, jei jos susidarytų dėl teisinių paslaugų, kurios būtų suteiktos tarp jo ir advokato arba advokato padėjėjo sudarytos rašytinės sutarties pagrindu. Todėl, priešingai nei nurodė civilinė byla nagrinėjė pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, VGTPĮ 20 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teisės norma negali būti aiškinama kaip nustatanti, kad [CPK 96 straipsnio](#) prasme toks proceso dalyvis nėra atleistas nuo [CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 punkte](#) įtvirtintų išlaidų advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti, kurios susidarė dėl jam teikiamos antrinės teisinės pagalbos.
12. Byloje nustatyta, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimais ieškovei G. O. nuspręsta teikti antrinę teisinę pagalbą šioje byloje pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose bei, vadovaujantis VGTPĮ 20 straipsnio 1 dalimi, 100 procentų atleisti ieškovę nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų (išskyrus CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 ir 10 punktuose nurodytas bylinėjimosi išlaidas) mokėjimo. Taigi, nagrinėjamoje byloje, vadovaujantis VGTPĮ nuostatomis, ieškovė atleista nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų, išskyrus išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti ([CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 punktas](#)) bei kitas būtinausias ir pagrįstas išlaidas, priskirtas išlaidoms, susijusioms su bylos nagrinėjimu bei neišvardytoms [CPK 88 straipsnio 1 dalies 1–5 bei ir 8–9 punktuose](#) ([CPK 88 straipsnio 1 dalies 10 punktas](#)).
13. Byloje taip pat nustatyta, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos sprendimais atsakovei E. A. nuspręsta teikti antrinę teisinę pagalbą šioje byloje pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose ir, vadovaujantis VGTPĮ 20 straipsnio 1 dalimi, 50 procentų atleisti atsakovę nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų (išskyrus [CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 ir 10 punktuose](#) nurodytas bylinėjimosi išlaidas) mokėjimo. Atitinkamais sprendimais trečiasis asmuo atsakovės pusėje R. C. buvo 30 procentų atleista nuo žyminio mokesčio ir kitų bylinėjimosi išlaidų (išskyrus CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 ir 10 punktuose nurodytas bylinėjimosi išlaidas) mokėjimo šią bylą nagrinėjant pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose.
14. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad nagrinėjamoje civilinėje byloje ieškinys buvo atmestas, taip pat į nurodytą VGTPĮ iprosceso teisės normų nuostatas, daro išvadą, kad ieškovė nagrinėjamoje byloje nėra atleista nuo išlaidų advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti, jei šios išlaidos iš jos būtų priteistos kaip iš pralaimėjusios šalies, siekiant atlyginti kitos bylą laimėjusios šalies, kuri nebuvo atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo, turėtas bylinėjimosi išlaidas. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad atmetus ieškinį civilinės bylos išnagrinėjimo rezultatas turėtų lemti atsakovės ir trečiojo asmens R. C. turėtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, kai šios proceso dalyvės buvo iš dalies atleistos nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo (atsakovė atleista nuo 50 proc., o trečiasis asmuo R. C. atleista nuo 30 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų), darytina išvada, kad ieškovė, kaip pralaimėjusi šalis, nagrinėjamu atveju būtų turėjusi pareigą atlyginti atsakovei ir trečiajam asmeniui R. C. tą antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį dėl advokato ar advokato padėjėjo suteiktų teisinių paslaugų, nuo kurios mokėjimo atsakovė ir minėtas trečiasis asmuo nebuvo atleisti (atsakovė neatleista nuo 50 proc., trečiasis asmuo R. C. – nuo 70 proc.). Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai išsprendė bylinėjimosi išlaidų atlyginimo proceso dalyviams klausimą, nes iš ieškovės, turinčios teisę gauti antrinę teisinę pagalbą ir atleistos nuo 100 procentų bylinėjimosi išlaidų mokėjimo, valstybei buvo priteistos visos išlaidos advokato pagalbai apmokėti, kurias valstybė patyrė teikdama antrinę teisinę pagalbą atsakovei ir trečiajam asmeniui.
15. Pagal [CPK 98 straipsnio 1 dalį](#), šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą, rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas. Dėl šių išlaidų priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Pažymėtina, jog išskyrus trečiajam asmeniui R. C. pirmosios instancijos teismo priteistas ir kasaciniu skundu neginčijamas 100 Eur jos patirtas išlaidas advokato pagalbai apmokėti, byloje nėra pateikta jokių duomenų, kokias išlaidas atsakovė ir trečiasis asmuo realiai patyrė, apmokėdami dalį antrinės teisinės pagalbos išlaidų, nuo kurių mokėjimo jie nebuvo atleisti, bylos nagrinėjimo pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose metu. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija nesprendžia atmetus ieškinį ir ieškovės apeliacinį skundą atsakovės ir trečiojo asmens turėtų antrinės teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo priteisimo iš ieškovės, kaip pralaimėjusios šalies, klausimo.
16. Atsižvelgdama į šioje nutartyje išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad bylą išnagrinėję pirmosios ir apeliacinės instancijų teismai netinkamai taikė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą valstybei reglamentuojančias proceso teisės normas ir nepagrįstai priteisė valstybei iš ieškovės visas atsakovei ir trečiajam asmeniui teikiant antrinę teisinę pagalbą valstybės patirtas išlaidas. Todėl skundžamos pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų dalys, kuriomis iš ieškovės buvo priteistas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas valstybei už atsakovei ir trečiajam asmeniui suteiktą antrinę teisinę pagalbą, naikamos.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 11 d. sprendimo dalį, kuria valstybei iš ieškovės G. O. priteista 615,88 Eur antrinės teisinės pagalbos išlaidų, bei Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 23 d. nutarties dalį, kuria valstybei iš ieškovės G. O. priteista 459 Eur antrinės teisinės pagalbos išlaidų.

Kitą Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 23 d. nutarties dalį palikti nepakeistą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Virgilijus Grabinskas

Andžej Maciejevskis

Donatas Šernas